

informator

bezpłatny informator Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS w Częstochowie
ukazuje się od 2015 roku

03/2024

www.zgm-tbs.czest.pl

INFORMACJE • KOMUNIKATY • WIADOMOŚCI

Szanowni Państwo!

Kiedy Częstochowa osiąga pozytywne rekordy, warto to odnotować, bo takie wyniki cieszą. A zeszły rok okazał się rekordowy w naszych wydatkach inwestycyjnych. Ponad jedna czwarta miejskiego budżetu – 565,5 mln zł – poszła właśnie na inwestycje. Ogromny udział miały tu oczywiście strategiczne, kosztowne zadania drogowe. Lecz nie tylko one się liczą. Także dzięki mniejszym, wymagającym niższych nakładów przedsięwzięciom udaje się tworzyć infrastrukturę i udogodnienia, z których na co dzień korzystają tysiące z nas.

Weźmy choćby miejskie szkoły. Kiedy odnawianie wysłużonego, niespełniającego obecnych standardów obiektu mija się z celem, trzeba od podstaw budować nowy. Tak jak w przypadku Miejskiego Przedszkola nr 29 w Gnaszynie. Pod koniec zeszłego roku jego starą siedzibę zastąpiła nowa, większa, dwukondygnacyjna, wyposażona w rozwiązania „eko”, której budowa za ponad 11 mln zł była wsparta środkami, jakie zdobyliśmy z Polskiego Ładu (5 mln). Zewnętrzne unijne fundusze pomogły z kolei sfinansować kompleksową termomodernizację Technicznych Zakładów Naukowych. Szkoła otrzymała warty prawie 14 mln zł „lifting”, który zdecydowanie jej się należał. Docieplenie, już za kwotę poniżej

miliona zł, przeszło też Miejskie Przedszkole nr 14. Nasze wydatki w programie budowy boisk i bieżni lekkoatletycznych sięgnęły w zeszłym roku ponad 1,2 mln zł. Efekt to nowe boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół Ekonomicznych czy bieżnia przy Szkole Podstawowej nr 36. Sporym, bo wartym ok. 6 mln zł zadaniem z dziedziny wspierania kultury fizycznej i sportu, była modernizacja stadionu „Skry” – z systemem odwodnienia i podgrzewania boiska.

Werdyktem głosujących w Budżecie Obywatelskim zainwestowaliśmy w budowę bądź rozbudowę placów zabaw przy Szkołach Podstawowych nr 12 i 19 oraz przy ul. Zaciszańskej. Na Rakowie powstał plac do ćwiczeń w stylu street workout, a na Północy – tor ninja. Dzięki BO powstało też nowe boisko ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Łukaszińskiego. Dobrze ma się u nas także formuła inicjatywy lokalnej. W zeszłym roku skorzystał z niej m.in. obiekt klubu „Victoria” przy ul. Krakowskiej, ale głównie powstawały w ten sposób w mieście odcinki kanalizacji sanitarnej – o łącznej wartości prawie 650 tys. zł.

W tym roku także mamy w planach wiele inwestycji. Na horyzoncie jest finał budowy bloku komunalnego przy ul. Bardowskiego. Powstaje budynek TBS na Parkitce; kolejne dwa bloki na ponad 100 mieszkań są w planach przy ul. Krakowskiej. Wśród instytucji kultury szereg prac, w tym instalację windy, przejdzie Biblioteka Publiczna w „Alejach”, prace modernizacyjne rozpoczną się też w naszym Teatrze. Rozpoczął się II etap rozbudowy stadionu RKS Raków, który ma poprawić stan zaplecza treningowego i szkoleniowego, z którego korzysta klub i drużyna.

Z zadań drogowych: w bliskiej

perspektywie czeka nas zakończenie budowy połączenia drogowego ulic Korfantego i Bugajskiej, w 2024 r. rozpędzą się też roboty przy połączeniu ulic 1 Maja i Krakowskiej. Pokażna suma – 57 mln zł – pójdzie w tym roku na drogi dzielnicowe, a także poprawę bezpieczeństwa pieszych. Przed nami przygotowania do realizacji projektów unijnych – rozbudowy dróg rowerowych łączących miasto z subregionem, dzielnicowych centrów przesiadkowych z „zielonymi” elementami, nowej linii tramwajowej na Parkitkę czy inwestycji w OZE w ramach kolejnej edycji Słonecznej Gminy.

Samorządowe inwestycje to tworzenie wspólnego, trwałego materialnego dorobku, lepsze zagospodarowanie miejskiej przestrzeni – dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Potrzeba jednak więcej dostępnych funduszy, bo pozyskiwać je umiemy bardzo dobrze. Unia Europejska znosi wreszcie blokadę należących się Polsce środków, wstrzymywanych wcześniej z powodu stwierdzenia rządowych naruszeń praworządności. Tylko w ramach unijnych projektów subregionalnych do Częstochowy ma spłynąć w najbliższych latach 285 mln zł. Oby pozostało wystarczająco czasu, aby te środki dobrze wykorzystać. Miejmy nadzieję, że kończy się też okres osłabiania samorządowych budżetów przez stronę rządową – można tak wnioskować z deklaracji obecnej ekipy. Są zatem widoki na to, że Częstochowa będzie miała więcej środków na inwestycje. Może więc kolejne rekordy na tym polu przed nami?

Pozdrawiam serdecznie

Krzysztof Motyjaszajk

Prezydent Częstochowy

Będą nowe mieszkania – w budownictwie społecznym i komunalnym

więcej na stronie 2

Zdrowsi Lokatorzy

więcej na stronie 3

Dodatek specjalny „My! Kobiety”

więcej na stronach 5 - 8

Eko dodatek

więcej na stronach 9 - 12

ZGM TBS informuje

Będą nowe mieszkania – w budownictwie społecznym i komunalnym

Rośnie pierwszy z zaplanowanych budynków osiedla ZGM TBS przy ulicy Łódzkiej na Parkitce, zaawansowana jest też budowa nowego bloku komunalnego przy ul. Bardowskiego.

- Przystąpiliśmy do programu budowy w Częstochowie ponad pięciuset mieszkań - zarówno formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego, jak i nowych bloków komunalnych - mówi **prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk**. - To odpowiedź na potrzeby mieszkaniowe, których dowodem jest duże zainteresowanie budynkiem TBS a także kierowane do miasta wnioski o przydział lokalu komunalnego.

W związku z wieloma aplikacjami osób chętnych do partycypacji i zamieszkania w mieszkaniach czynszowych w formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego prezydent miasta wraz z prezesem miejskiej spółki ZGM TBS Pawłem Koniecznym zapowiedzieli w piątek przetarg na budowę drugiego bloku przy Łódzkiej oraz prace projektowe nad 3 i 4 budynkiem. Docelowo osiedle ZGM TBS na Parkitce jest planowane na 13 bloków i ok. 400 mieszkań.

Jednocześnie prezydent przypomniał, że trwa obecnie zaawansowana już budowa bloku przy ul. Bardowskiego 23A z 43 mieszkaniami, a w tym roku powinna ruszyć także inwestycja przy ul. Krakowskiej, gdzie powstaną 2 budynki z 102 mieszkaniami komunalnymi.

Przypomnijmy, że o lokale komunalne mogą starać się osoby potrzebujące, znajdujące się w trudniejszej sytuacji materialnej i życiowej, spełniające określone w uchwale Rady Miasta, punktowane kryteria. Z kolei mieszkania w budynkach TBS przyznawane są w toku postępowania

kwalifikacyjnego, rozpatrującego wnioski partycypacyjne. Najemcy zobowiązani są do wpłaty kwoty partycypacji w wysokości 30% wartości kosztów budowy lokalu, a zawarcie umowy możliwe jest w przypadku spełnienia warunków ustawowych i regulaminowych. Osoba fizyczna wyrażająca wolę zawarcia umowy najmu oraz osoby zgłoszone do wspólnego zamieszkania nie mogą np. posiadać tytułu prawnego do innego lokalu w Częstochowie.

Pierwszy budynek nowego osiedla ZGM TBS powstający przy ul. Łódzkiej na terenie między ul. Poleską, Wawrzynowicza a Elsnera będzie ocieplony i wyposażony w tarasy lub duże balkony. W czterokondygnacyjnym bloku z windą przygotowane zostaną 23 funkcjonalne mieszkania 2- i 3-pokojowe o powierzchni od 45 do 65 m kwadratowych. Mieszkania będą oddawane w standardzie do zamieszkania (oczywiście po umeblowaniu). Na każdym poziomie zaplanowano pomieszczenia gospodarsko-lokatorskie przyporządkowane do każdego lokalu. Hol zostanie doświetlony świetlikiem. Przy budynku znajdą się miejsca parkingowe. Pierwszy blok powinien być gotowy wiosną przyszłego roku, natomiast już w marcu lub kwietniu ma zostać ogłoszony przetarg na budowę drugiego bliźniaczego budynku.

ZGM TBS jako inwestor korzysta z linii kredytowej Banku Gospodarstwa Krajowego. Całkowita wartość inwestycji z gruntem to 10 mln 157 tys. zł.

Blok komunalny przy ul. Bardowskiego 23A ma być oddany do użytku z końcem września. Powstają w nim 43 mieszkania (31 dwupokojowych i 12 jednopokojowych), w tym 10 przeznaczonych dla osób z niepełno-

sprawnościami, do których wejście projektowane jest z poziomu zerowego. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań to 1,8 tys. m². Budynek będzie miał cztery kondygnacje, klatkę schodową, windę (do 13 osób) oraz 4 wózkownie/rowerownie. Będzie włączony do sieci ciepłowniczej Fortum. Teren wokół niego zostanie zagospodarowany, pojawi się nowa zielen, przy budynku powstaną 44 miejsca postojowe. Obecnie budynek na zewnątrz jest docieplany styropianem, a wewnątrz wykonywane są m.in. tynki hybrydowe, trwa montaż instalacji elektrycznej oraz wentylacji.

Na inwestycję miasto zdobyło dofinansowanie ze środków budżetu państwa w ramach programu bezwrotnego wsparcia z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 9 mln 154 tys. zł. Wykonawcą prac wartości 11,3 mln zł jest firma AMB Budownictwo Krzysztof Prokop.

*Fot. z budowy bloku ZGM TBS przy Łódzkiej oraz budynku komunalnego przy ul. Bardowskiego - Łukasz Kolewiński (UM)
Wizualizacje bloku w ramach projektu zleconego przez ZGM TBS*

ZGM TBS informuje Zdrowsi Lokatorzy

W Teatrze im. Adama Mickiewicza uroczystie zainaugurowano drugą edycję kampanii edukacyjnej „Zdrowsi Lokatorzy”. To akcja wyjątkowa, bo realizowana przez kilka podmiotów w ramach Partnerstwa „Stare Miasto – Nowe Życie”.

Akcja Zdrowsi Lokatorzy wystartowała w ubiegłym roku. W tym roku Partnerstwo na czele z ZGM TBS, częstochowskimi Amazonkami i Fundacją Chrześcijańską Adullam kontynuują działania. Ich celem jest edukacja kobiet i mężczyzn w zakresie profilaktyki przeciwnowotworowej oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

- Wiemy, jak ważny to temat i jak istotny wpływ na społeczeństwo – także w wymiarze lokalnym – ma edukacja w tym zakresie. Chodzimy do pracy, po zakupy, do fryzjera, do kina, ale jakoś na badania często nie jest nam po drodze – mówi pomysłodawca akcji „Zdrowsi Lokatorzy”, **prezes zarządu ZGM TBS Sp. z o.o. w Częstochowie Paweł Konieczny**.

Niestety, statystyki pokazują, że ma to swoje konsekwencje - coraz więcej osób diagnozowanych jest w zaawansowanych stadiach chorób nowotworowych.

Organizatorzy akcji chcą, by mieszkanki i mieszkańcy miasta zmienili podejście do spraw związanych ze zdrowiem, by badania na stałe zagościły w ich kalendarzach, by stały się czymś zupełnie naturalnym.

W akcję zaangażowało się wiele podmiotów.

Organizacje zgromadzone w teatrze wcześniej stworzyły edukacyjne Miasteczko zdrowia w auli Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. W taki sposób pokazywały mieszkańcom, jak dbać o zdrowie i prowadzić zdrowy styl życia. Wśród wystawców znaleźli się m. in.: Legion HDK w Częstochowie, Amazonki, Fundacja Dla Rozwoju, Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Częstochowskiej i Stowarzyszenie Dla Rodziny. Oprócz tego ZGM TBS jak co roku zorganizował konkursy „Rzetelny lokator” i „Wspólny Dom - Wspólna Sprawa”, których motywem przewodnim jest zdrowie. W tym roku uczestnicy mają za zadanie rozwinąć tekst, który zaczyna się od słów: „Dbam o zdrowie swoje i swoich bliskich, bo...”.

W ramach antynowotworowej kampanii przygotowane zostały także ulotki i plakaty edukacyjne, które są kolportowane w zasobie zarządzanym przez ZGM TBS Sp. z o.o. w Częstochowie oraz w

autobusach i tramwajach MPK. W lokalnych rozgłośniach radiowych emitowane są spoty z udziałem osób związanych z samorządem i trzecim sektorem.

Akcję objął patronatem **prezydent miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk**.

Podczas jej uroczystej inauguracji 8 marca w teatrze władze miasta wraz z prezesem zarządu ZGM TBS przekazali Stowarzyszeniu Częstochowskich Amazonek edukacyjny fantom piersi służący do samobadania piersi dla mieszanek miasta Częstochowy.

Warto podkreślić, że według statystyk na każde 100 tys. osób w naszym kraju 440 ma zdiagnozowanego raka. Liczba nowych zachorowań w skali roku sięga blisko 170 tysięcy. Do najczęściej występujących nowotworów wśród mężczyzn należy rak prostaty, a wśród kobiet – rak piersi.

**CZĘSTO
CZOWA**

Drogie Częstochowianki, Drodzy Częstochowianie!

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych chciałbym z całego serca złożyć Wam najserdeczniejsze życzenia radości, pokoju i obfitości.

Niech te święta będą dla nas wszystkich czasem refleksji, miłości i wzajemnej życzliwości.

Krzysztof Matyjaszczyk

Krzysztof Matyjaszczyk
**Prezydent
Miasta Częstochowy**

Czym żyje miasto

Apel Prezydenta

Krzysztof Matyjaszczyk skierował 8 marca apel do Posłanek i Posłów Sejmu RP. Nawiązuje on do obietnic, które padały w czasie kampanii wyborczej a dotyczyły podstawowych praw kobiet.

Szanowne Posłanki i Posłowie Sejmu Rzeczypospolitej!

15 października 2023 roku wysiłkiem milionów Polek i Polaków wróciliśmy na drogę demokracji i poszanowania prawa.

To zaufanie jednak nie jest dane raz na zawsze i nie jest dane za darmo.

Apeluję do Was jako prezydent Częstochowy, miasta, które jako pierwsze w Polsce 12 lat temu wprowadziło finan-

sowanie zabiegów in vitro z budżetu miasta.

Czas zrealizować obietnice dane kobietom w kampanii wyborczej. Teraz jest czas działania, a nie za miesiąc czy po następnych wyborach.

W kampanii wyborczej padały jasne deklaracje dotyczące podstawowych praw kobiet - czas by stały się one prawem zapisanym w ustawach.

Miliony kobiet najpierw protestowały,

potem dały zwycięstwo demokratycznej opozycji w wyborach.

Czas spłacić ten dług.

Apeluję do Was o podjęcie natychmia-

stowych działań i pokazanie, że Sejm Rzeczypospolitej wybrany 15 października wywiązuje się z obietnic i danego słowa.

Czym żyje miasto

Dwie nowe karetki częstochowskiego pogotowia

Stacja Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie wzbogaciła się o dwa nowe ambulanse wraz z dodatkowym wyposażeniem, które wzmocni system ratownictwa medycznego w mieście i okolicach. Kosztowały 1 mln 256 tys. zł.

- Cieszy fakt, że rośnie bezpieczeństwo mieszkanki i mieszkańców Częstochowy oraz naszego subregionu. Dzięki nowoczesnym i dobrze wyposażonym ambulansom Pogotowie będzie coraz skuteczniejsze, a nasi ratownicy medyczni i lekarze mogą lepiej pomagać tym, którzy tej pomocy potrzebują – mówi prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk. – Dzięki nowym nabytkom wymieniamy karetki z 2017 r., co znaczy, że starszych już nie ma. To pokazuje, że staramy się w naszej Stacji Pogotowia sukcesywnie wprowadzać nowe pojazdy i sprzęt ratujący życie.

Stacja Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie, dla której miasto jest organem założycielskim, ratuje ludzkie życie i zdrowie nie tylko w mieście, ale także na terenie subregionu, mając swoje filie – oprócz Częstochowy, także w Poczesnej, Blachowni, Mykanowie, Kłomnicach, Janowie, Koniecpolu oraz Dąbrowie Zielonej. Działa na podstawie umowy z NFZ, ale na zakupy inwestycyjne pozyskuje środki z kilku dodatkowych, w tym zewnętrznych źródeł.

- W ubiegłym roku wydaliśmy na inwestycje w ambulanse i sprzęt medyczny 2,6 mln zł, z tego ze środków własnych ponad ok. 1,5 mln, natomiast 1 mln zł pochodziło m.in. z dotacji ministerialnych, od wojewody, z budżetu miasta oraz z darów Wielkiej

Orkiestry Świątecznej Pomocy – wylicza dyrektor częstochowskiej stacji Marian Nowak.

Miasto wsparło w ostatnich kilku latach SPR – według informacji Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - kwotą 3,8 mln zł, która została przeznaczona na dofinansowanie zakupu nowych karetek, ich wyposażenia oraz niezbędnego sprzętu medycznego.

Pozyskanie najnowszych dwóch ambulansów było możliwe dzięki udzielonej przez Ministerstwo Zdrowia dotacji celowej na realizację zadania polegającego na dofinansowaniu systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego poprzez zakup ambulansów dla Zespołów Ratownictwa Medycznego. Dofinansowanie z Ministerstwa wyniosło 1,2 mln zł, a całkowita wartość inwestycji zamknęła się w kwocie 1 mln 256 tys. zł.

Zakupione samochody będą więc karetkami systemowymi (oprócz systemowych są jeszcze karetki transportowe i karetki będące w rezerwie).

Obecnie w Stacji Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie jeździ 17 karetek systemowych.

Łącznie Pogotowie posiadało 34 ambulanse, teraz będzie ich 36.

Fot. Łukasz Kolewiński (UM) - na zdjęciach: nowe karetki prezentowane na placu Biegańskiego, w obecności prezydenta miasta, dyrektora SPR oraz naczelniczki Wydziału Zdrowia UM Grażyny Stramskiej-Świerczyńskiej obejrzeni też m.in. uczniowie „Młodego Herberta”.

informator

bezpłatny informator **Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS** w Częstochowie
ukazuje się od 2015 roku

www.zgm-tbs.czest.pl

MY! KOBIETY
dodatek specjalny

Powstało partnerstwo „My! Kobiety”

Inicjatywa, oficjalnie zawiązana 6 marca, łączy miejskie instytucje i organizacje „trzeciego sektora”. Cel: działanie na rzecz kobiet z uwzględnieniem lokalnego, częstochowskiego kontekstu i wynikających z niego potrzeb.

Porozumienie inicjujące partnerstwo „My! Kobiety” podpisały przedstawicielki Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS, Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Fundacji Chrześcijańskiej Adullam, Fundacji Dla Rozwoju, Stowarzyszenia Kobiet Ziemi Częstochowskiej oraz Częstochowskich Amazonek. Na miejsce podpisania stosownego dokumentu wybrano siedzibę tego ostatniego stowarzyszenia przy al. Pokoju 13.

Inicjatywę poparł prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, a także prezes ZGM Paweł Konieczny – obaj wzięli udział w spotkaniu inauguracyjnym partnerstwa.

– Ta inicjatywa pomoże we wzmocnieniu Częstochowy jako ośrodka

sprzyjającego kobietom – komentuje prezydent miasta Krzysztof Matyjaszczyk. – Mam nadzieję, że będzie również kolejnym dowodem na to, że u nas bardzo dobrze sprawdza się formuła partnerstwa łączącego podmioty samorządowe z partnerami z sektora pozarządowego.

Jak napisano w dokumencie, strony porozumienia będą podejmować działania mające na celu wspieranie kobiet, zapewnienie ich równouprawnienia, przy jednoczesnym uwzględnieniu lokalnych potrzeb oraz kontekstu społecznego, w szczególności w sferach edukacji, zdrowia, pracy, aktywizmu społecznego, kultury oraz bezpieczeństwa prawnego. Partnerstwo będzie też spełniało rolę forum wymiany poglądów i tworzenia rekomendacji na rzecz równouprawnienia kobiet.

*w galerii obok: inauguracja partnerstwa „My! Kobiety!” 6 marca 2024
(fot. Łukasz Kolewiński/UM)*

Kobieta między przestrzenią prywatną a publiczną

7 marca w auli Wydziału Zarządzania odbyło się Forum'24 „Kobieta Między Przestrzenią Prywatną A Publiczną”. Dzień później trwała VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Science 2 Business”. Patronat nad obu wydarzeniami objęli: Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. inż. Norbert Szczygiol, Dziekan Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej dr hab. inż. Iwona Otoła, prof. PCz oraz Komisja Nauk Organizacji i Zarządzania Polskiej Akademii Nauk Oddział Katowice.

Wydarzenia stanowiły kontynuację cyklu konferencji pt. „Smart City” organizowanych przez ZGM TBS Sp. z o.o. w Częstochowie we współpracy z Politechniką Częstochowską. Jest to jedna z inicjatyw podejmowanych w ramach społecznego inkubatora innowacji. Ideą Forum jak co roku było stworzenie warunków do podjęcia dialogu z otoczeniem, w tym zaakcentowanie rosnącej roli kobiet w życiu społecznym i otoczeniu gospodarczym, a także podkreślenie ich przestrzeni prywatnej. W trakcie konferencji miała miejsce prezentacja najnowszych wyników badań naukowych, która pozwoliła na konstruktywną dyskusję skoncentrowaną wokół aktualnych wyzwań w życiu zawodowym i prywatnym kobiet, w szczególności tych dotyczących ich powrotu na rynek pracy. Potencjał, jaki towarzyszy temu wydarzeniu umożliwia skonfrontowanie różnych podejść do postrzegania kobiet na rynku pracy i poza nim, dzięki czemu miejsce ma wzajemna wymiana poglądów pomiędzy środowiskiem naukowym, otoczeniem gospodarczym i społecznym. W ramach Forum dyskutowano m.in.: o kobietach w strukturach policji, kobiecie jako liderce i mentorce, o tym, jak równoważyć różne role społeczne i zawodowe, o faktach i mitach na temat przemocy domowej oraz o roli ekspertek w rozwoju technologii wodorowych w Polsce i na świecie. W ramach Forum zaplanowano spotkania, warsztaty interpersonalne, panele dyskusyjne oraz wykłady. Oficjalnie ogłoszono także działalność Smart Green City Labu, który jest jednostką funkcjonującą w ramach Politechniki Częstochowskiej. Celem Smart Green City Labu utworzonego na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej we współpracy z Uczelniami Partnerskimi, Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Częstochowie, Podmiotami Ekonomii Społecznej oraz Instytutem Rozwoju Miast i Regionów (IRMiR) jest poprawa jakości życia mieszkańców.

W ramach Forum odbyły się również warsztaty edukacyjne np. te dotyczące komunikacji w rodzinie w oparciu o fakty, uczucia, potrzeby i prośby według zasad Porozumienia Bez Przemocy Marshalla B. Rosenberga, które poprowadziła dr Małgorzata Randak-Jeziarska z Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

Forum towarzyszyło także „Miasteczko Zdrowia”, na terenie którego działały stoiska edukacyjne tworzone przez częstochowskie organizacje promujące profilaktykę przeciwnowotworową oraz zdrowy styl życia. Wśród wystawców znaleźli się m. in.: Legion HDK w Częstochowie, Częstochowskie Amazonki, Fundacja Dla Rozwoju, Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Częstochowskiej, Jurajska Kooperatywa Spożywcza, Zdrowa Częstochowa, Hospicjum Dar Serca i Stowarzyszenie Dla Rodziny.

Współczesne postrzeganie ról kobiet przez społeczeństwo w obliczu panujących stereotypów

Nie ulega wątpliwości, że stereotypowe postrzeganie ról kobiet w życiu społecznym często sprowadza się do upraszczania ich wizerunku, niejednokrotnie wywołując wiele negatywnych w ich odczuciu emocji. Warto zauważyć, że podejście społeczeństwa do roli kobiet we współczesnym świecie stanowi aktualny i ważny temat, w obszarze którego sukcesywnie powstają kolejne opracowania i raporty. Należy wskazać, że szczególnym analizom w tym zakresie poddawane są stereotypy dotyczące płci, przez pryzmat których kształtują się indywidualne opinie społeczne.

Zgodnie z definicją zawartą w Wielkim słowniku języka polskiego PAN, stereotyp to sposób postrzegania kogoś lub czegoś w sposób, który został na trwałe przyjęty przez określoną grupę społeczeństwa i który nierzadko nie ma uzasadnienia w rzeczywistości [1]. Następstwem uznawania stereotypów jest nabywanie uprzedzeń, które wyrażają negatywną postawę wobec kogoś lub czegoś [2]. Z kolei traktowanie osób zgodnie z tymi przekonaniami wpływa na ograniczanie ich praw w kontekście społecznym czy ekonomicznym. W praktyce wiąże się to z dyskryminacją, która może wynikać z odmienności poglądów, wyznawanej religii, płci, pochodzenia, etc. [3].

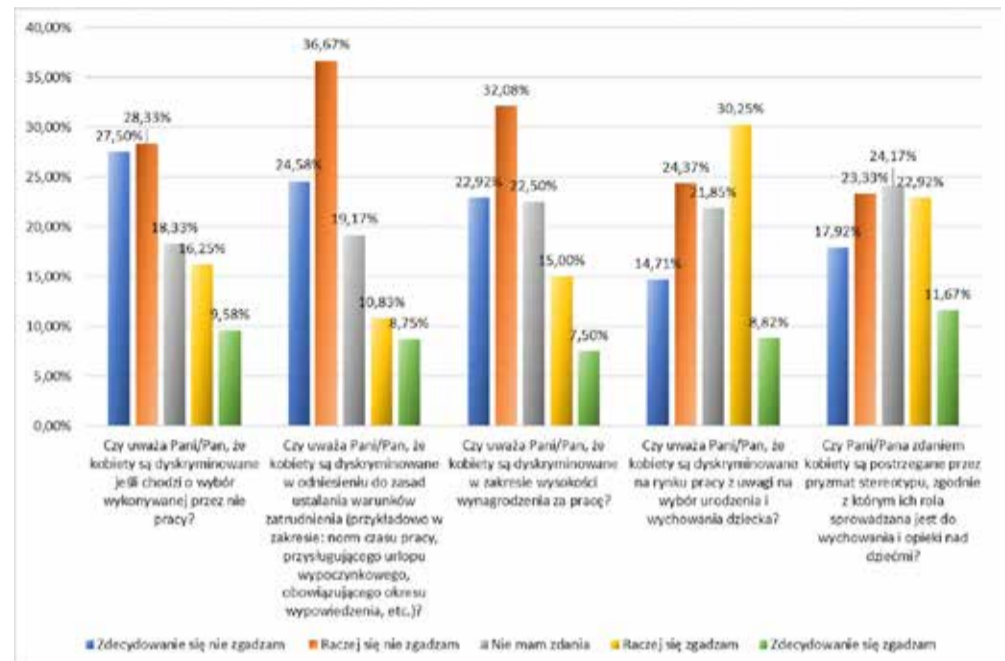
W celu zweryfikowania opinii społeczeństwa odnośnie do postrzegania ról kobiet w różnych wymiarach otoczenia społeczno-gospodarczego, w styczniu 2024 r. zrealizowano badanie pilotażowe, ukierunkowane na uzyskanie wstępnych informacji na temat trafności sformułowanych pytań oraz reakcji respondentów na podejmowany temat. Badanie przeprowadzono na grupie 240 osób, z czego 60% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 40% mężczyźni. Warto wspomnieć, że osoby w wieku produkcyjnym objęły 93,75% ogółu ankietowanych. Pozyskane w tym zakresie dane pozwoliły na uszczegółowienie dalszych badań, w tym głównie w kierunku poprawy skuteczności zaplanowanego badania głównego.

Kwestionariusz ankiety został podzielony na trzy części, spośród których pierwsza odnosiła się do kwestii związanych z miejscem i rolą kobiet na rynku pracy, natomiast druga do aspektu związanego z życiem prywatnym kobiet. W trzeciej części zawarto metryczkę pozwalającą określić płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania oraz źródło dochodu respondenta.

Odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety zostały przedstawione według skali Likerta, co pozwoliło na uzyskanie informacji na temat stopnia akceptacji konkretnego zjawiska przez społeczeństwo. Na wykresie 1 zaprezentowano wyniki odnoszące się do kilku pytań – ściśle nawiązujących do dyskryminacji kobiet oraz postrzeganiu ich przez pryzmat stereotypu. Należy zauważyć, że odpowiedzi wskazane w ramach trzech pierwszych pytań, które odnoszą się wyłącznie do sytuacji kobiet na rynku pracy, wskazują, że nadal około 20-25% ankietowanych jest zdania, że kobiety są dyskryminowane pod względem wyboru wykonywanej przez nie pracy (25,83%), są również dyskryminowane z punktu widzenia zasad ustalania warunków zatrudnienia (19,58%), jak i z punktu widzenia wysokości wynagrodzenia za pracę (22,50%). Pomimo, że aż od 55% do 61% respondentów nie zauważa dyskryminacji w ramach wspomnianych kwestii, to odsetek respondentów zgadzających się z tymi stwierdzeniami, wydaje się być zdecydowanie za wysoki, zwłaszcza w obliczu propagowania polityki ukierunkowanej na likwidację luki płacowej pomiędzy kobietami a mężczyznami. Zdecydowanie wyższy odsetek odpowiedzi twierdzących dotyczy dwóch pozostałych pytań, gdzie dodatkowy nacisk położono na aspekty związane z urodzeniem i wychowaniem dziecka. Jak wynika z zebranych informacji, aż 39,08% respondentów zdecydowanie lub raczej zgadza się z tym, że kobiety są dyskryminowane na rynku pracy ze względu na wybór urodzenia i wychowania dziecka. Dokładnie taki sam odsetek ankietowanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się z tym założeniem. Zdaniem respondentów aż w 34,58% (zdecydowanie się zgadzam i raczej się zgadzam) kobiety są postrzegane przez pryzmat stereotypu, zgodnie z którym ich rola jest sprowadzana do wychowania i opieki nad dziećmi. Ponad 40% ankietowanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się z tym stwierdzeniem, natomiast aż 24% z nich nie ma zdania na ten temat. Tak duży odsetek odpowiedzi twierdzących potwierdza obowiązujące w opinii publicznej stereotypy zgodnie, z którymi rola kobiet jest niejednokrotnie sprowadzana do wychowania i opieki nad dziećmi, co następnie determinuje ich dalsze losy na rynku pracy.

Przeprowadzone badanie podkreśla istotę poruszonego problemu i dowodzi o zasadności podjętych działań. Jednocześnie pokazuje, że pomimo licznych rozwiązań wdrażanych w celu wprowadzenia zmian w sposobie postrzegania kobiet na rynku pracy nadal istnieją dysproporcje dotyczące wysokości wynagrodzenia czy warunków zatrudnienia. Ponadto za szczególnie niekorzystne uznaje się nieustanne sprowadzanie roli kobiet do urodzenia i wychowania dziecka, co rzutuje na zaniżenie ich wartości na rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne

Wykres 1. Wyniki badania ankietowego dotyczącego postrzegania ról kobiet w otoczeniu społeczno-gospodarczym

Źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/komputer-szt-miejsce-pracy-1185626/> (odczyt: 17.03.2024).

Przypisy:

[1] <https://wsjp.pl/haslo/podglad/21073/stereotyp/5175943/polaka>, (odczyt: 17.03.2024).

[2] <https://wsjp.pl/haslo/podglad/11170/uprzedzenie>, (odczyt: 17.03.2024).

[3] <https://wsjp.pl/haslo/podglad/27849/dyskryminacja>, (odczyt: 17.03.2024).

Marta Szczepańczyk
Politechnika Częstochowska

Kobieta w strukturach Policji

Problematyka kobiet w Policji, ale generalnie roli kobiety w służbach mundurowych jest zagadnieniem, które rozpatrywane jest od niedawna. Patrząc na Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego nie sposób pokazać jej z perspektywy kobiety – policjanta, policjantki.

Zacznijmy może od historii. Pierwszą policją kobiecą sformułowano w 1880 roku w stanach Zjednoczonych. Ich zadaniem była opieka nad kobietami i dziećmi, przeciwdziałanie potencjalnym zagrożeniom seksualnym. W kolejnych latach w różnych krajach pojawiały się kobiety-policjantki. W 1914 w Wielkiej Brytanii, Scotland Yard zgodził się na powstanie Ochotniczych Patroli Kobiecych mających wspomagać pracę policji, której dotychczasowi funkcjonariusze coraz częściej trafiali na fronty I wojny światowej. Do ich zadań należało również wspieranie uchodźców wojennych, głównie z okupowanej przez Niemców Belgii. Po utworzeniu policji kobiecej w Austrii zadania funkcjonariuszek ograniczały się do nadzoru nad nieletnimi; później ich uprawnienia i obowiązki rozszerzono, jednak w dalszym ciągu nie miały one prawa do aresztowania zatrzymanych. Do formacji tej zapisywały się przede wszystkim przedstawicielki inteligencji. Musiały one odbyć trwający dwa lata kurs pracy socjalnej; pozostawały nieumundurowane. Natomiast holenderskie funkcjonariuszki policji zajmowały się zapobieganiem demoralizacji nieletnich oraz podejmowały czynności wobec zatrzymanych kobiet, nie były umundurowane.

W Polsce kobiety służą w policji od ponad 100 lat. W 1925 roku powołano Policję Kobięcą, której komendantką została Stanisława Paleolog. Pierwsze polskie policjantki służbę rozpoczęły 26 lutego 1925 r. w Policji Państwowej. Pierwotnie pracowały bez munduru w służbie kryminalnej. W 1953 roku po raz pierwszy powołano kobietę na znaczące stanowisko kierownicze - komendanta siedemdziesięcioosobowego komisariatu. Natomiast po 1989 roku w ramach działań na rzecz zmiany oblicza policji nastąpił duży napływ kobiet do pracy. Umożliwiono też policjantkom studiowanie stacjonarne w Wyższej Szkole Policji. Najwyższym stanowiskiem w polskiej Policji, jakie dotychczas zajmowała policjantka, była funkcja komendantki wojewódzkiej Policji w latach 2005–2007 przez mł. insp. Barbarę Horbik Piażdecką z Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy. Aktualnie policjantki pełnią służbę we wszystkich rodzajach służb policji - w pionie kryminalnym, prewencyjnym i logistyki.

Nie ulega wątpliwości, że zawód policjanta zdominowany jest przez mężczyzn, ale to właśnie Policja jest jedną z nielicznych instytucji, w których dostrzega się równość kobiet i mężczyzn. Biorąc pod uwagę specyfikę zawodu, kobiety w Policji nie mają żadnej „taryfy ulgowej”. Kobiety aspirujące do noszenia niebieskiego munduru muszą zdać te same testy sprawności fizycznej i psychicznej oraz uzyskać aprobatę tej samej komisji lekarskiej, które czekają na męską część społeczeństwa. Służba policjantek i zakres ich obowiązków w niczym nie

różni się od pracy mężczyzn, policjantki w zależności od tego w jakim wydziale pracują realizują te same zlecone zadania służbowe. Podczas służby w terenie nie mogą liczyć na żadne „fory”, więc od samego początku traktowane są tak jak panowie.

Jak zatem obecnie wygląda reprezentacja kobiet w Polskiej Policji. Na blisko 100 tys. zatrudnionych policjantów ponad 14 tys. stanowią kobiety, które jak wcześniej wspomniano pełnią służbę we wszystkich rodzajach służb. Średnio należy przyjąć, że kobiety w służbie kryminalnej zajmują ponad 6 tys. miejsc, w służbie prewencyjnej (m.in. w ogniu patrolowo-interwencyjnym, dzielnicowe, policjantki ruchu drogowego) to prawie 8,5 tys. kobiet. Blisko 1,2 tys. policjantek pełni służbę wspomaganą a więc zajmują się m.in. logistyką.

Należy zaznaczyć, że jedną z istotnych barier utrudniających rozwój karier zawodowych kobiet, w tym ich awansowanie, są stereotypy i dyskryminacja głęboko zakorzenione w myśleniu społecznym. Najczęściej przejawia się to w niżej przedstawionych aspektach:

- kobiety z reguły uważane są za empatyczne, delikatne, kruche i troskliwe;
- uważa się, że kobiety policjantki są mniej dyspozycyjne i mało efektywne;
- często policjantki spotykają się z nieufnością wobec swoich kompetencji i ich możliwością adaptacji do wymagań służby;
- kobiety nie są w stanie zapewnić porządku czy ochrony z uwagi na brak określonych predyspozycji fizycznych i psychicznych;
- trudność pogodzenia dwóch ról - niezmiernie absorbującej roli zawodowej z rolą żony i matki oraz stereotyp kobiety jako osoby spełniającej się bardziej w rolach prywatnych
- dyskryminacja kobiet przejawia się w nierównym dostępie do stanowisk kierowniczych (segregacja pionowa), dłuższym czasie oczekiwania na

awans.

Odnosząc się do powyższego, warto zatem przedstawić jakie korzyści dla organów ścigania wnosi kobieta-policjantka. Przede wszystkim kobiety funkcjonariusze prezentują styl mniejszego użycia siły fizycznej, są lepsze w łagodzeniu potencjalnych gwałtownych starć z obywatelami, posiadają lepsze umiejętności komunikacyjne niż ich koledzy i są w stanie lepiej nawiązywać współpracę i zdobywać zaufanie. W wielu przypadkach obecność większej liczby kobiet w Policji (zwłaszcza na poziomie komisariatów) zwiększa skłonność ofiar przemocy seksualnej, zarówno kobiet i mężczyzn, do składania zawiadomień o przestępstwie, często bardziej skutecznie reagują na przypadki przemocy wobec kobiet. Policjantki niezwykle sumiennie podchodzą do wykonywania swoich obowiązków. Są skrupulatne, starannie sporządzają niezbędną dokumentację, cechuje je większe opanowanie i zrównoważenie, częściej potrafią też kontrolować swoje reakcje emocjonalne. Kobiety policjantki są bardzo rzeczowe, nie ważne, jakie zadanie mają do wykonania, zawsze dają z siebie 100%. Zdecydowanie policjantki łagodzą obyczaje. W towarzystwie kobiet, panowie zachowują się inaczej i niezależnie od sytuacji swoim uśmiechem potrafią zarazić całe otoczenie.

Widok kobiety w roli policjantki odgrywa istotną rolę we współczesnym świecie. Zainteresowanie płci żeńskiej pracą w tym zawodzie powoduje, że coraz częściej kobieta – policjantka jest poruszana w szeroko rozumianej popkulturze. Policjantki pojawiają się zarówno w książkach, komiksach, odgrywają główne role w filmach czy też serialach.

*Dr Marta Kaczyńska,
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie,
Wydział Nauk Ścisłych, Przyrodniczych
i Technicznych*

informator

bezpłatny informator Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS w Częstochowie

ukazuje się od 2015 roku

EKO DODATEK
dodatek specjalny

www.zgm-tbs.czest.pl

List intencyjny - plany likwidacji niskiej emisji

Fortum, miasto Częstochowa i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” podpisały list intencyjny dotyczący rozwoju sieci ciepłowniczej poprzez przyłączenie do sieci budynków mieszkaniowych i szkoły w rejonie ul. Krakowskiej 80. Celem - poprawa dobrostanu mieszkańców i likwidacja niskiej emisji.

– Naszym priorytetem jest czyste środowisko – mówi Piotr Górnik, prezes Fortum w Polsce – A jak rozwój sieci ciepłowniczej przekłada się na jakość powietrza? Zasada jest prosta – im więcej przyłączymy indywidualnych palenisk, tym mniejsza tzw. „niska emisja”, która jest jednym z głównych źródeł smogu tak w Częstochowie, jak i w całej Polsce.

Strony listu intencyjnego zamierzają podjąć współpracę w celu podłączenia do sieci ciepłowniczej 111 mieszkań z 8 bloków mieszkaniowych i szkoły.

– To będzie ważna inwestycja proekologiczna w komunalnych budynkach oraz włączenie w sieć ciepłowniczą Zespołu Szkół im. Reymonta – mówi prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk. – Działania na rzecz przyłączania do sieci kolejnych budynków i osiedli to bardzo istotny element realizacji naszego planu gospodarki niskoemisyjnej. Wierzę, że już wkrótce pomogą w tych działaniach także środki europejskie z obecnego unijnego „rozdzania”.

W ramach działań antysmogowych w Urzędzie Miasta trwa właśnie nabór wniosków na miejskie eko-dotacje, w tym na wymianę domowych źródeł ciepła dla mieszkańców.

Poza tym Częstochowa od lat prowadzi m.in. program termomodernizacji budynków publicznych, rozwija nisko- i zeroemisyjny transport publiczny, modernizuje układ komunikacyjny, optymalizuje zużycie paliw i energii w jednostkach miejskich oraz stawia na zrównoważoną gospodarkę energetyczną.

Fortum od lat systematycznie rozbudowuje sieć ciepłowniczą w Częstochowie. Jest to bowiem jeden z najskuteczniejszych sposobów ograniczenia smogu w mieście pochodzącego z tzw. niskiej emisji. Zmieniając indywidualne paleniska i często przestarzałe piecyki węglowe i gazowe na spełniające najwyższe standardy ogrzewanie sieciowe, realizowany jest cel, jakim jest czyste powietrze dla

nas i naszych dzieci.

Fortum unowocześnia i rozbudowuje częstochowską sieć ciepłowniczą. Od początku 2023 roku firma wykonała ponad 3,5 km nowych podłączeń i zmodernizowała 600 metrów już istniejących. Są to inwestycje warte prawie 7,5 mln złotych.

List intencyjny w sprawie Krakowskiej 80 podpisali 25 marca w dawnej częstochowskiej „Konduktorowni” prezes Fortum Piotr Górnik, zastępca prezydenta miasta Piotr Grzybowski oraz prezes ZGM TBS w Częstochowie Paweł Konieczny.

Fot. z uroczystości podpisania umowy
Łukasz Kolewiński (UM)

Działania proekologiczne i antysmogowe Miasta Częstochowy w ostatnich latach:

w zakresie ochrony środowiska:

- Miasto Częstochowa udziela corocznie ekologicznych dotacji celowych z budżetu miasta dla osób fizycznych na zadania polegające – w obecnym roku - na modernizacji systemów grzewczych, montażu paneli fotowoltaicznych, usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest oraz budowie przyłączy kanalizacji sanitarnej. W wyniku dotychczas udzielanych dotacji miejskich w mieście wymieniono do tej pory na ekologiczne źródło ciepła m.in. ok. 1,8 tys. starych kotłów.
- Realizacja programu CzęstoZielona, mający na celu wspólne proekologiczne działania samorządu, firm funkcjonujących w mieście oraz strony społecznej. W ramach projektu do tej pory: powstało kilkadziesiąt antysmogowych łąk i pól kwietnych, kilkanaście zielonych miejskich aneksów, placów zabaw i parków kieszonkowych, zielone ściany i zielone przystanki, dokonano dodatkowych nasadzeń drzew i krzewów, uzupełnień zieleni w centrum miasta, powstała miejska ekologiczna pasieka, organizowane są cyklicznie akcje sprzątania np. doliny Warty, zbierania elektrośmieci oraz konkursy dla mieszkańców (np. ostatnio „Złap deszczówkę, pij kranówkę”)

w zakresie edukacji, kontroli i monitoringu powietrza:

- Prowadzenie szeroko pojętej edukacji ekologicznej mającej na celu uświadomienie mieszkańcom zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza (np. „Miejskie dni inteligentnej energii”, „Dzień bez samochodu”, szkolne i przedszkolne konkursy ekologiczne, działania edukacyjne wydziału ochrony środowiska i Straży Miejskiej).
- Prowadzenie działań kontrolnych pod kątem spalania odpadów w instalacjach grzewczych oraz nieprzestrzegania zapisów uchwały antysmogowej (w tym kontrole Straży Miejskiej na posesjach prywatnych, wsparcie działań kontrolnych przez inteligentnego drona i laboratorium pomiarowe).
- W przypadku występowania przekroczeń stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, przekazywanie informacji przez Samorządowy Informator SMS Blisko (dla mieszkańców użytkujących aplikację), za pomocą poczty elektronicznej (szkoły, przedszkola, szpitale) oraz komunikatów rozsyłanych m.in. przez Biuro Prasowe UM.
- Działanie zakupionych przez miasto sensorów jakości powietrza, dzięki którym mieszkańcy mogą na bieżąco śledzić stan powietrza w najbliższej okolicy swojego miejsca zamieszkania (w ramach projektu Airly.eu). W mieście działają też dwie certyfikowane stacje pomiarowe Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, których odczyty można sprawdzać online.
- Zakup oczyszczaczy, mających na celu zapewnienie bezpiecznego powietrza dla najmłodszych - podopiecznych żłobka miejskiego oraz przedszkoli.
- Wprowadzanie w dniach występowania wysokich stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu w ramach działań krótkoterminowych, bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską dla kierowców, aby zachęcić do nieużywania w tym czasie swoich pojazdów, a tym samym ograniczyć emisję z transportu. Okresowo w ramach pilotażu były także wprowadzone darmowe przejazdy komunikacją publiczną dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Częstochowy.
- Działanie eko-doradcy w Urzędzie Miasta.
- Udział częstochowskich szkół w ogólnopolskim projekcie Edukacyjna Sieć Antysmogowa (ESA), w tym warsztaty i monitoring stanu powietrza, dzięki miernikom pyłów zawieszonych instalowanych w szkołach.

w zakresie komunikacji publicznej:

- Wymiana taboru komunikacji miejskiej na pojazdy spełniające najwyższe europejskie normy ekologicznie (EURO 6), a także elektryczne autobusy, reaktywacja hybryd, nowy tabor tramwajowy, modernizacja 14 km linii tramwajowej. Program „Lepsza Komunikacja” zakłada niższą emisję spalin, dlatego miasto inwestuje w transport zero- i niskoemisyjny, rozwijając i modernizując linie tramwajowe, a także wymieniając tabor, zarówno szynowy, jak i autobusowy.

- Powstanie trzech centrów przesiadkowych, które m.in. służą rozwojowi i integracji systemu dróg rowerowych. Podobnie jak w przypadku drogowego układu komunikacyjnego, tu też miasto starało się działać metodycznie, sukcesywnie łącząc rozproszone do niedawna odcinki ścieżek i budując połączenia rowerowe z sąsiednimi gminami Działają też CzęstoChowski Rower Miejski.
- Modernizacja układu komunikacyjnego Częstochowy poprawiająca płynność ruchu oraz wyprowadzająca transport poza centrum miasta – ostatnio m.in. przebudowa DK-91 (alei Wojska Polskiego), DK-46, budowa połączeń międzydzielnicowych, w tym ostatnio np. przedłużenie ul. Jesiennej, przedłużenie ul. Korfantego czy rozpoczęcie budowy połączenia ul. 1 Maja z ul. Krakowską.
- Wykorzystanie inteligentnych systemów sterowania ruchem - zielona fala, sygnalizatory czasowe, buspasy, a także budowa nowych ścieżek rowerowych i wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, ledowe.
- Wprowadzenie nowych stref ograniczonego postoju mających na celu ograniczenie ruchu i emisji spalin w centrum miasta,

w zakresie inwestycyjnym:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych – szeroki program, który objął w ostatnich latach m.in. ok. 50 szkół i przedszkoli, służący efektywności energetycznej miejskich budynków, a także estetyce, komfortowi pracy i nauki.
- Zielone miejskie inwestycje ostatnich lat to m.in. budowa Promenady Śródmiejskiej, przebudowa, wraz z częściowym odbetonowaniem placu Pamięci Narodowej, rewitalizacja części parku Lisiniec.
- Realizacja projektu „Budowa infrastruktury służącej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Miasto Częstochowa”. Projekt realizowany był w formule „SŁONECZNEJ GMINY”. Częstochowa uzyskała dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, które przeznaczyła na zakup

- i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, na rzecz mieszkańców Częstochowy. Celem projektu było zwiększenie na obszarze Częstochowy produkcji energii elektrycznej lub energii cieplnej ze źródeł odnawialnych wytwarzanej z wykorzystaniem promieniowania słonecznego (przetwarzanego na ciepło lub energię elektryczną), oraz zasobów geotermalnych, co przyczynia się do zmniejszenia emisji gazów. W projekcie były dofinansowane trzy rodzaje instalacji, tj. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne lub pompy ciepła (w I edycji projektu było ogółem 168 beneficjentów – 124 instalacje fotowoltaiki, 34 instalacje solarne oraz 10 pomp ciepła). Z dofinansowania do instalacji skorzystały osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, wybrane do projektu wg określonych kryteriów. Realizacja projektu przyczynia się w dużym stopniu do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Efekt ekologiczny to redukcja pyłu PM10 2,5 tony/rok oraz spadek emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim CO₂ - 525 ton/rok. Koszty projektu wyniosły ponad 4,5 mln zł, z czego 85% stanowiło dofinansowanie unijne.
- Przygotowanie do realizacji unijnego projektu w ramach drugiej i trzeciej edycji projektu, który będzie miał duży większy zasięg. W ramach Słonecznej Gminy II magazyny energii będą instalowane w budynkach użyteczności publicznej, ale można też ubiegać się o dotację na ich zakup i montaż w prywatnych budynkach mieszkalnych. Łączne środki zaplanowane do rozdysponowania na dofinansowanie magazynów energii w Częstochowie to 30 mln zł. Cała wartość projektu sięga niemal 35,3 mln zł.
  - Dotacje Słonecznej Gminy III obejmą natomiast montaż urządzeń do pro-

dukcji energii ze źródeł odnawialnych (OZE) – instalacji solarnych, fotowoltaicznych oraz pomp ciepła. Będzie ponad 17,2 mln zł do podziału w ramach dofinansowania, a wartość całego projektu to 30 mln zł.

- Realizacja inwestycji odwodnieniowych w dzielnicach Grabówka, Kiełdrzyn, Północ – łącznym kosztem ok. 60 mln zł – służących uporządkowaniu gospodarki wód opadowych i roztopowych – a więc zapobieganie zalewaniu okolicznych terenów; infrastruktura do zbierania wody wyposażona jest w system podczyszczania oraz separacji substancji ropopochodnych.
- Rokrocznie miasto wspiera Rodzinne Ogrody Działkowe oraz kilkanaście projektów w zakresie edukacji ekologicznej. Organizowane są też konkursy na najładniejszy ogród działkowy oraz balkon.
- W ostatnich kilku latach zrealizowano kilkadziesiąt zielonych i ekologicznych zadań w ramach miejskiego Budżetu Obywatelskiego łącznej wartości kilku milionów złotych. Były to inicjatywy dotyczące np. montażu budek lęgowych, domków dla owadów, uzupełnień zieleni osiedlowej, zielonych ścian, zielonych placów rekreacji, itp.

w zakresie planistycznym:

- Opracowywanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego określających wymagania w zakresie sposobów zaopatrzenia w ciepło, zachowania terenów zielonych, ochrony powietrza oraz ochrony istniejących i tworzenia nowych kanałów przewietrzania miasta.

Miejski plan gospodarki niskoemisyjnej i efektywność energetyczna

Częstochowa posiada „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Częstochowy na lata 2021-2040” (PGN), który został opracowany w oparciu o dane aktualne dla roku 2020 oraz prognozy wykonane dla lat: 2027, 2035 i 2040. W PGN przyjęto do realizacji zgłoszone przez miasto oraz innych interesariuszy przedsięwzięcia i zadania, których efekty ukierunkowane są głównie na poprawę efektywności energetycznej (obiektów, procesów) oraz redukcję emisji dwutlenku węgla. Działania te sklasyfikowano, biorąc pod uwagę ich charakter, zakres oraz obszar oddziaływania – przypisując je do odpowiednio wyspecyfikowanych grup projektów:

- Grupa I „Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej”
- Grupa II „Poprawa efektywności energetycznej obiektów przemysłowych i usługowych”
- Grupa III „Poprawa efektywności systemów energetycznych w mieście”
- Grupa IV „Poprawa efektywności energetycznej w zakresie oświetlenia miejsc i dróg publicznych”
- Grupa V „Likwidacja niskiej emisji w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej”
- Grupa VI „Likwidacja niskiej emisji w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej”
- Grupa VII „Zabudowa odnawialnych źródeł energii”
- Grupa VIII „Transport niskoemisyjny oraz elektromobilność”
- Grupa IX „Organizacja i promowanie gospodarki niskoemisyjnej”

Możliwe do oszacowania (na aktualnym etapie) łączne efekty energetyczne i ekologiczne związane z realizacją projektów wpisanych do ww. grup w PGN, przedstawiają się następująco:

- ograniczenie końcowego zużycia energii o 69,0 GWh,
- redukcja emisji CO₂ o 6 243 Mg,

- wzrost produkcji energii z OZE o 18 GWh.

Wykonana w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej prognoza końcowego zużycia energii w mieście dla lat 2027, 2035 i 2040, wskazuje na nieznaczne ograniczenie wielkości jej zużycia, które dla roku docelowego wynosi 1,5% (w stosunku do stanu z roku 2020). Wynika to głównie z przyjętych założeń odnośnie rozwoju miasta tak w budownictwie, jak i w przemyśle oraz transporcie. Natomiast w przypadku wielkości emisji CO₂ – redukcja tej substancji znacznie wzrasta w perspektywie długoterminowej i w roku 2040 dochodzi do wielkości ograniczenia na poziomie ok. 20% (w stosunku do stanu z roku 2020). Wielkość produkcji i zużycia energii z odnawialnych źródeł na terenie Częstochowy istotnie wzrasta zarówno w perspektywie krótkoterminowej tj. do roku 2027 o ok. 127%, jak i w roku docelowym 2040, w którym zwiększa się ponad trzy i półkrotnie w stosunku do stanu z 2020 roku.

Częstochowa jest liderem efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, a w konsekwencji laureatem wielu nagród w tym zakresie. Częstochowa od lat kształtuje i wdraża zrównoważoną gospodarkę energetyczną, wykazując aktywność w takich obszarach, jak planowanie

energetyczne, wolny rynek energii elektrycznej, efektywność energetyczna oraz zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach miejskich. Działania te wykonywane są zgodnie z zasadą 5xE: Energia, Ekonomia, Ekologia, Edukacja i Efektywność.

Przykładem może być realizowany w sposób ciągły projekt „Zarządzania energią i środowiskiem w budynkach użyteczności publicznej miasta Częstochowy” (ok. 120 jednostek) mający na celu stałą optymalizację zużycia paliw i energii oraz wody i ograniczenie kosztów ponoszonych z tego tytułu.

Warto wspomnieć jeszcze o „białym certyfikacie” przyznany Częstochowie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki za jeden z realizowanych w ostatnich latach programów wymiany oświetlenia ulicznego na energooszczędne, ledowe. Od 2012 r. nowe oprawy pojawiły się już przy stu kilkudziesięciu częstochowskich ulicach.

Klaster energii i „zielone” projekty unijne

Częstochowa i okoliczne gminy będą wspólnie rozwijać niskoemisyjną gospodarkę energetyczną z udziałem środków unijnych. Porozumienie dotyczące powołania klastra energii podpisali pod koniec 2021 r. samorządowcy, związek subregionalny oraz DOEKO Group.

Misją Klastra jest współpraca inwestycyjna, naukowa i badawcza prowadząca do rozwoju nowoczesnej, efektywnej, zdywersyfikowanej, niskoemisyjnej lokalnej gospodarki energetycznej. Jego zadaniem będzie poprawa lokalnego i subregionalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz optymalizacja wykorzystywania lokalnie dostępnych zasobów energetycznych, w tym pochodzących z odnawialnych źródeł energii. Kontekstem powołania klastra były przygotowania do wykorzystania środków unijnych, które w nowym okresie programowania są w dużej mierze przeznaczone na zieloną energię i gospodarkę niskoemisyjną.

Poprzez klaster są wdrażane nowe rozwiązania technologiczne, w tym innowacyjne modele wytwarzania, magazynowania i dystrybucji energii z wykorzystywaniem dostępnych lokalnie zasobów, z których będą mogły korzystać samorządy, przedsiębiorcy i mieszkańcy. Klaster ma zapewnić szerszy dostęp do energii oraz optymalizację usług komunalnych. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) powinno przyczynić się do ograniczenia emisji szkodliwych substancji i zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska w miastach i gminach subregionu.

Dzięki działalności klastra jak najwięcej energii ma być na danym terenie produkowane i konsumowane.

Klaster energii jest platformą współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, środowiskiem naukowym reprezentowanym przez instytucje badawczo-wdrożeniowe, przedsiębiorcami oraz ich organizacjami oraz wszelkimi instytucjami i podmiotami deklarującymi włączenie się w realizację założonych celów.

Narzędziem do wykorzystania środków unijnych dla Częstochowy i naszego subregionu jest Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030. Strategia ta została przygotowana przez Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego przy współpracy jednostek samorządu terytorialnego z subregionu, a także partnerów społecznych i gospodarczych. W toku prac zarysowano grupę projektów zintegrowanych – takich, które swoim wpływem i pozytywnym efektem obejmą kilka samorządów oraz projekty mające już charakter indywidualny dla miast i gmin.

Wiele projektów planowanych do realizacji przez Częstochowę w ramach strategii rozwoju Subregionu Północnego ma charakter proekologiczny. Są to m.in.:

- Budowa tras rowerowych na obszarze Subregionu Północnego (projekt zintegrowany)
- Meandry Warty

- Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów
- Słoneczna Gmina II / Słoneczna Gmina III
- Podniesienie efektywności energetycznej budynków placówek oświatowych
- Podniesienie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych przy ulicy Bardowskiego 23
- Termomodernizacja budynku przy ul. Rząsawskiej 48/58
- Budowa nowej linii tramwajowej do dzielnicy Parkitka
- Centra przesiadkowe na terenie Częstochowy, w tym plac Rady Europy, Promenada Niemena
- Kompleksowa modernizacja Zakładu Zagospodarowania Odpadów Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie
- Zakup autobusów elektrycznych dla Częstochowy

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego realizuje już największy w Europie, obejmujący całe województwo śląskie, projekt ochrony powietrza – czyli „Śląskie. Przywracamy błękit”. W trwającym od początku 2022 do końca 2027 roku projekcie bierze udział 89 partnerów.

Służy skutecznej, sprawnej realizacji „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”.

Projekt skupia się na opracowaniu i wdrożeniu działań w kierunku poprawy jakości powietrza, a więc docelowo – ograniczeniu niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na nasze zdrowie i życie. Umożliwi znaczne przyspieszenie tempa wymiany urządzeń będących głównym źródłem kłopotów z powietrzem w województwie – czyli urządzeń grzewczych małej mocy (poniżej 1MW) na paliwa stałe w sektorze komunalno-bytowym. Projekt współfinansowany jest z unijnego programu na rzecz środowiska i klimatu LIFE oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Bądź eko

Rzeki Częstochowy: klejnot miasta, ale i wyjątkowa ochrona przyrody

Wstęp

Częstochowa, słynna głównie z kultowego sanktuarium na Jasnej Górze, kryje w sobie również inne naturalne bogactwa, w tym bogatą sieć rzeczną, która odgrywa kluczową rolę w życiu tego miasta. Leżąc w dorzeczu Odry, Częstochowa może poszczycić się trzema głównymi rzekami - Wartą, Stradomką i Konopką - oraz kanałem ulgi Kucelinka, które tworzą charakterystyczny krajobraz wokół miasta.

Warta - Żywy Kręgosłup Miasta

Rzeka Warta, jedna z najważniejszych w regionie, bierze swój początek z krasowych źródeł w Kromolowie, na wschód od Zawiercia. Przez swój bieg przepływa przez miasta i wsie, w tym także Częstochowę, gdzie jej koryto zmienia kierunek o 90 stopni w okolicach ogródków działkowych im. Gabriela Narutowicza. Jest to także miejsce, gdzie rzeka ulega znacznemu spadkowi, tworząc malowniczą dolinę o stromych, skalistych zboczach.

Stradomka i Konopka - Źródła Przyrodniczego Bogactwa

Stradomka, inny znaczący ciek wody, rozpoczyna swój bieg na Garbie Herbiskim i przepływa przez obszary wiejskie, zanim dotrze do Częstochowy, gdzie wpływa na teren miasta przez Blachownię. Tu spotyka się z lokalnymi dopływami, jak np. Gorzelanka, wzbogacając swoje wody. Konopka, z kolei, płynie na północny wschód, również biorąc swój początek na Garbie Herbiskim. Jej bieg przecina wiele miejscowości, zanim dotrze do granic miasta, gdzie przepływa przez obszary południowej części miasta, wzbogacając je o swoje wody.

Rzeki jako Klejnot Ekologii i Rekreacji

Sieć rzeczna Częstochowy nie tylko odgrywa istotną rolę w krajobrazie miasta, ale także pełni ważną funkcję ekologiczną, dostarczając schronienia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Dodatkowo, rzeki te stanowią również miejsce rekreacji dla mieszkańców, zapewniając możliwość spacerów, wędkowania i uprawiania sportów wodnych.

Klasyfikacja Stanu Jakości Wód Powierzchniowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury, stan jakościowy wód powierzchniowych może być oceniany na pięć stopni. Od stanu bardzo dobrego, gdzie rzeki są w doskonałej kondycji, po stan zły, który oznacza poważne zakłócenia i zmiany w ekosystemie rzeczonym.

Rys. 1. Klasyfikacja jakości wód powierzchniowych, opracowanie własne na podstawie [3].

Wycieki Zanieczyszczeń do Rzeki Konopki i Warty: Alarmujący Incydent i Środki Zaradcze

Wydarzenia na początku 2023 roku związane z wyciekami niebieskiej substancji do kanału burzowego w Częstochowie jest przypomnieniem o pilnej potrzebie ochrony naszych rzek i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami. Incydent ten, choć na szczęście nie spowodował bezpośredniego

zanieczyszczenia rzeki, powinien być traktowany jako alarmujący sygnał dla lokalnych władz i społeczności.

Warto zwrócić uwagę na to, że odpowiednie służby, w tym policja, straż pożarna oraz inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, szybko zareagowały na sytuację, co pozwoliło na sprawne zabezpieczenie wycieku oraz ograniczenie dalszego rozprzestrzeniania się substancji. Inspektorzy WIOŚ również aktywnie monitorowali sytuację, co dowodzi potrzeby systematycznego nadzoru nad stanem jakości wód w naszym regionie.

Nie można również bagatelizować innych incydentów, takich jak zgłoszenie zanieczyszczenia rzeki Konopki, które również miało miejsce w 2023 roku mniej więcej w tym samym czasie co wyciek niebieskiej substancji. Choć wyniki badań próbek wody nie wykazały bezpośredniego zanieczyszczenia wód rzeki, to występujące uciążliwości zapachowe wskazywały na potencjalne problemy z odprowadzaniem ściekami, które wymagały dalszej analizy i monitorowania.

Wniosek, jaki płynie z tych incydentów, jest jednoznaczny - konieczne są dalsze działania mające na celu ochronę i zachowanie czystości naszych rzek. Lokalne władze, instytucje ochrony środowiska oraz społeczność powinny współpracować, aby skutecznie zapobiegać zanieczyszczeniom i monitorować jakość wód, zapewniając zdrowie ekosystemów wodnych oraz bezpieczeństwo mieszkańców.

Ważność Ochrony i Przyszłości Wód Częstochowy

Warto docenić bogactwo naturalne, jakim są rzeki Częstochowy, które nie tylko dodają uroku temu miastu, ale także są kluczowym elementem jego ekosystemu i dziedzictwa przyrodniczego. W dzisiejszych czasach, ochrona i dbałość o te wody staje się sprawą coraz bardziej pilną, aby zachować ich piękno i zdrowie dla przyszłych pokoleń.

Autor: mgr. inż. Magdalena Nowak, doktorantka
Wydział Infrastruktury i Środowiska, Politechnika Częstochowska

Źródła:

- <https://czestochowa.naszemiasto.pl/zanieczyszczenie-czestochowskich-wod-niebieska-substancja/ar/c1-9269113>
- <https://www.czestochowa.pl/rzeki-i-cieki-wodne-na-terenie-miasta-czestochowy>
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

Czym żyje miasto

ZGM nagradza tych, co myślą o zdrowiu

20 marca w Hali Polonia odbył się finał konkursów: „Rzetelny lokator” i „Wspólny dom - Wspólna sprawa” organizowanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS w Częstochowie.

Do obu konkursów zgłoszono ponad 90 prac, w tym teksty wierszowane. W tym roku zadaniem w obu konkursach było dokończenie zdania „Dbam o zdrowie, bo...”. Uczestnicy musieli zmieścić swoje pomysły w zaledwie stu słowach i zapewnić, że do tekstów, które składają do konkursu,

Nagrody wyróżnionym i zwycięzcom wręczali: prezydent Krzysztof Matyjaszczyk, jego zastępcy Jarosław Marszałek i Piotr Grzybowski, były poseł Zdzisław Wolski oraz prezes zarządu ZGM TBS Paweł Konieczny.

- *Wielu uczestników konkursu podszło do zagadnienia poważnie i przekazane prace stanowią skarbnicę wiedzy, jak dbać o zdrowie. Wskazywano na potrzebę szczepienia się i zwiększania aktywności fizycznej* - komentował prezydent Krzysztof Matyjaszczyk

posiadają pełne prawa autorskie.

W konkursie „Rzetelny lokator” przyznano dwa wyróżnienia. Przypadły one w udziale Jolancie Nowińskiej oraz Ewie Stanisławskiej. Miejsce trzecie w konkursie „Rzetelny lokator 2023” zajęła Józefa Karoń. Miejsce drugie przypadło Andrzejowi Piechocie, a wygrała Edyta Zielińska.

W konkursie „Wspólny Dom – Wspólna Sprawa” przyznano dwa wyróżnienia - Małgorzacie Świdorskiej i Elżbiecie Piątkiewicz. Miejsce trzecie w konkursie „Wspólny dom – Wspólna sprawa” zajęła Mariola Piekarska. Miejsce drugie przypadło Anicie Nowakowskiej, a wygrała Małgorzata Klaklik. Wyróżnienia specjalne przyznał prezydent Częstochowy i trafiły one do Krystyny Ludyni-Milicz, Grażyny Gurazdy i Jarosława Malczyka.

Podczas finałowej gali wystąpiły zespoły Camasutra i After Party. Pośród widzów, poza lokatorkami i lokatorami ZGM, znaleźli się przedstawiciele Częstochowskich Amazonek, Fundacji Adullam, Legionu Honorowych Dawców Krwi, Jurajskiej Kooperatywy Spożywczej, Politechniki Częstochowskiej i Włókniarza Częstochowa.

Konkurs „Rzetelny Lokator” przeznaczony jest dla najemców lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu Gminy Częstochowa oraz zasobu Spółki, którzy regularnie uiszczają należności z tytułu opłat czynszowych. Natomiast „Wspólny dom – Wspólna sprawa” skierowany jest do wspólnot mieszkaniowych.

Fot. Grzegorz Skowronek

Fundacja Chrześcijańska „Adullam”

Siła w działaniu i łagodność w słowach

Czy pomoc społeczna ma oczy i ręce kobiet? Czym jest spowodowane to, że w organizacjach pozarządowych pracują w większości kobiety? Te zdumiewające pytania mocno rozgrzały społeczność Fundacji Chrześcijańskiej „Adullam” podczas rutynowego spotkania zespołu i omawiania planu działań na najbliższe miesiące. Początkowi spotkania towarzyszyły rzutki rozmowy dotyczące organizacji wystroju i aranżacji przestrzeni (szczególnie w kontekście zbliżającego się wielkimi krokami „Śniadania Wielkanocnego”), w które zaangażowało się głównie grono kobiet, oraz spraw technicznych omawianych przede wszystkim przez mężczyzn. Niby stereotypowo, ale absolutnie niecelowo – bardziej na zasadzie podziału obowiązków według sił i bieżących kompetencji.

Faktem jest, że Fundacja „Adullam” została założona przez kobiety. Donatorką Fundacji jest jednocześnie jej najdłużej działająca wolontariuszka – Krystyna Piłatowicz, a funkcje zarządcze od początku istnienia pełni Elżbieta Ferenc. Na początku lat 90-tych ubiegłego wieku te dwie kobiety „zakasały rękawy” i przedzierały się przez gąszcz regulacji prawnych dotyczących wielu spraw organizacyjnych, poszukiwały darczyńców i budowały fundamenty dzisiejszej jakości Fundacji „Adullam”. „Okazało się, że pewna miękkość w tonie głosu, gestykulacji, jest wręcz niezbędna do pracy z mężczyznami w kryzysie bezdomności. Często konsekwencją ich bezdomności było diametralne pogorszenie relacji z bliskimi im kobietami – matkami, żonami, córkami. Dlatego z naszej – kobiecej strony – starałyśmy się pokazywać jak odbudować właściwe wzorce komunikacyjne” – zauważa Elżbieta Ferenc, prezes Fundacji Chrześcijańskiej „Adullam”.

Podstawowym założeniem pracy z mężczyznami przebywającymi w hostelu dla osób w kryzysie bezdomności jest praca w duchu etyki chrześcijańskiej, a także praca codzienna przy prowadzeniu stołówki charytatywnej, magazynu odzieży, wspieraniu działań ze społecznością lokalną Starego Miasta.

30 lat tej codziennej, nieprzerwanej pracy społecznej pokazało, że ci, którzy pukają do drzwi Fundacji przy ulicy Krakowskiej 34 są zupełnie różni, a każdy z nich niesie własne, często trudne doświadczenia, z którymi próbuje się zmierzyć. Zdarza się, że to właśnie tu po raz pierwszy stają przed drugim człowiekiem (najczęściej kobietą – udzielającą wsparcia w ramach pierwszego kontaktu w magazynie odzieży, pralni, stołówce), opowiadając swoją prawdziwą historię. Może łatwiej mierzyć się ze wstydem patrząc w oczy kobiecie? Bez poczucia rywalizacji, konfrontacji i oceny? A może to trochę tak jakby – zamiast pracowniczce Fundacji – opowiadać swoją historię tym kobietom z własnego życia, których teraz realnie tu nie ma? Tego nie wiemy. Jest jednak tak, że ciężar tych historii przepływa przez uszy i serce pani prezes Elżbiety Ferenc, która z pokorą ich wysłuchuje, a swoje decyzje opiera zawsze na Bogu – bo ten, który przychodzi i puka jest tak samo ważny jak ten,

któremu oddaje się swoje modlitwy. I choć patrząc przez pryzmat wiary to wydaje się sprawą oczywistą, to po ludzku bywa ciężkie. „Często złoścę się na bierność tych mężczyzn, że nie wspierają swoich rodzin, że ulegają grzechowi i pokusie. I ja, jako zwykły człowiek muszę pracować i panować nad słowami, bo inaczej ten, który do mnie przychodzi może nie usłyszeć najważniejszych słów, że zawsze jest u nas dla niego miejsce i wskazanie właściwej drogi” – podkreśla mocno Elżbieta Ferenc.

Historie mężczyzn układają się różnie. Niektórzy z nich kilkakrotnie wracają do Fundacji, z powielonymi błędami, pełni jeszcze większego lęku i kłopotów związanych z brakiem wypełniania i respektowania norm społecznych, prawnych i mię-

dzyludzkich. Inni zaś zostają na dłużej i wtapiają się w fundacyjną codzienność – poranną pracę na stołówce, sprzątanie podwórka czy udział w akcjach społecznych, gdzie przenoszą stoły, ustawiają namioty, zajmują się obsługą techniczną lub wspierają zaplecze gastronomiczne.

Co zatem pokazują nam działania, które codziennie wypełniają misję Fundacji Chrześcijańskiej „Adullam”? Pokazują, jak ważna jest potrzeba współpracy i równowagi, szczególnie w kontekście posiadanych przez człowieka niezwykłych zasobów, które – jeśli są w równowadze – usprawniają i wzmacniają każde działanie.

Tak, aby można było współdziałać na zasadzie siły w działaniu i łagodności w słowach.

Felieton

Moim zdaniem

Rada Miasta Częstochowy przyjęła niedawno stanowisko, w którym wyraziła swój sprzeciw wobec mowy nienawiści i hejtu w przestrzeni medialnej i życiu codziennym.

Samorząd zwrócił uwagę, że nienawiść w przestrzeni medialnej i internecie jest rosnącym problemem społecznym, a współczesne narzędzia informacyjne w coraz większym stopniu stają się bronią, w której ataki, kłamstwa, nienawiść i oszczerstwa są na porządku dziennym. Zdaniem Rady Miasta mowa nienawiści to zjawisko narastające, często spowodowane biernością, a brak reakcji oznacza milczącą akceptację takiego zachowania. Dlatego miejski samorząd zwrócił się w przyjętej uchwałach do solidarnego przeciwstawienia się wszelkim formom agresji oraz nienawiści - fizycznej i werbalnej. Stanowisko ma wymiar symboliczny, ale to ważny głos. Świadczy o tym, że częstochowscy samorządowcy, mimo ostrych często i emocjonalnych sporów toczonych w trakcie obrad Rady Miasta, mają świadomość coraz większych zagrożeń, jakie niesie hejt w życiu publicznym, w mediach społecznościowych, a także w komunikacyjnej przestrzeni prywatnej.

Ofiarami mowy nienawiści są często ludzie bardzo młodzi i to jest szczególnie groźne, bo ich odporność na hejt jest z reguły niższa niż ludzi dojrzałych. Dlatego dobrze, że częstochowscy uczniowie szkół średnich mieli ostatnio możliwość obejrzenia - w ramach miejskiego projektu - spektaklu „Wszechmocni w sieci”, dotyczącego problemu przemocy w cyberprzestrzeni.

Hejt i mowa nienawiści to, oprócz dezinformacji, jeden z kluczowych problemów wskazywanych obecnie przez specjalistów od mediów i komunikacji cyfrowej.

Wszyscy wiemy, jak łatwo obecnie

- mówiąc potocznie - obrzucić kogoś błotem. Wrzucić w internet plotkę, pogłoskę lub rzecz kompletnie wyssaną z palca. Napisać nieprawdę powołując się na rzekome źródła informacji, jakąś wirtualną grupę ludzi lub swoje „domniemania”.

Im skuteczniej taka rzecz zadziała na emocje internautów, tym większa szansa, że na zasadzie śnieżnej kuli, czyli internetowego wiralu urośnie... i zyska status niemal prawdy objawionej. Wtedy już trudno z takim przekazem walczyć, bo ma grono swoich zwolenników, a nawet histerycznych wyznawców.

Taki fałszywy przekaz to często właśnie przykład mowy nienawiści lub hejtu skierowanego pod adresem danej osoby, grupy ludzi, środowiska, społeczności, ale także jakiejś profesji, firmy, sytuacji, miejsca, itd., itp. Może dotyczyć osób i zjawisk publicznych, ale - w obrębie prywatnej grupy znajomych - może boleśnie dotknąć jednostkę. Próby obrony, odkłamania, sprostowania, racjonalizacji często okazują się nieskuteczne, bo karmią

i nakręcają jeszcze bardziej internetowe trolle, które dodatkową żywią się naszą energią wydatkowaną na próby polemiki.

Prawne środki wymagają z kolei sił, środków, dowodów, determinacji i...czasu, żeby dały efekt wychowawczy i odstrasżający, więc mało kto się na nie decyduje.

Te gorzkie uwagi dotyczące powszechności internetowego hejtu i dezinformacji nie oznaczają oczywiście, że internet z mediami społecznościowymi przestał być przydatny jako źródło wiedzy, informacji, opinii czy skuteczne narzędzie komunikacji. Nie twierdzę także, że dobrym sposobem na wyeliminowanie tych negatywnych zjawisk byłoby ograniczenie w sieci wolności wypowiedzi czy możliwości krytyki. Zwłaszcza gdy nie łamie ona prawa i ludzkiego życia...

Może już wkrótce algorytmy sztucznej inteligencji będą w stanie skutecznie, automatycznie, na większą skalę, z empatią i wyczuciem usuwać te najbardziej szkodliwe treści

godzące w ustanowione prawo, w tym czyjeś osobiste dobra, choć potencjalna regulacja tej kwestii i jej wdrożenie - znając realia świata internetu - nie będą łatwe.

Na razie naszą bronią musi być umiejętność racjonalnego korzystania z zasobów internetu oraz przemyślana aktywność w mediach społecznościowych (w tym np. samoograniczenie się w publicznym dzieleniu się wszystkim ze wszystkim na swój temat, bo tylko tak ochronimy siebie i bliskich).

Trzeba też wbić sobie do głowy, że kiedy w internetowej dyskusji włączają się emocje, z reguły wyłącza się myślenie. Z takich miejsc lepiej uciekać. W sieci jest trochę tak, jak w starym powiedzeniu dotyczącym naszej fizycznej i psychicznej kondycji: nie ma zdrowych, są co najwyżej niezdiagnozowani. A diagnozę stawiają tu najczęściej ci, co potrafią nakręcić negatywne emocje, mimo zerowej często wiedzy na temat, w którym się „produkują”.

Włodzimierz Tutaj

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS Sp. z o.o.
w Częstochowie
ul. POW 24
tel. centrala: (34) 368-24-61
FAX: (34) 365 12 90
sekretariat@zgm-tbs.czyst.pl
www.zgm-tbs.czyst.pl

ODDZIAŁY EKSPLOATACJI:

ul. Orlik-Rückemanna 35/37 ----- (34) 361 89 25
ul. Wały Dwernickiego 101/105 ----- (34) 361 16 86
Al. Niepodległości 27 ----- (34) 363 12 70
ul. Nowowiejskiego 26 ----- (34) 368 26 90
ul. Tuwima 6 ----- (34) 368 25 28
ul. Łukasińskiego 26 ----- (34) 323 20 33